

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Utdanningsavdelinga

Vår ref.: 2004/597
Arkivnr.:

Deres ref:
Vår dato : 15.01.2004

Oppvekst- og kulturetaten
Moiveien 9
4460 MOI

Tilbakemelding etter kontakt- og tilsynsbesøk i Lund kommune 02.12.03

Fylkesmannen i Rogaland, Utdanningsavdelinga, var på kontakt- og tilsynsbesøk i Lund kommune 2. desember 2003. Skolevurdering og kvalitetsutvikling var hovedtema for besøket. Temaet ble belyst gjennom samtaler/intervju med representanter for kommunens politiske og administrative ledelse, samt skoleledere og representanter for lærere, foreldre og elever fra Nygård barneskole og Lund ungdomsskole.

Følgende personer deltok ved kontakt- og tilsynsbesøket:

Representanter fra kommunen

Kjell Erfjord, ordfører
Tore Tagholdt, leder for oppvekst- og kulturutvalget
Rolv Lende, plansjef
Egil Normann Eek, oppvekst- og kultursjef
Haakon Falk, oppvekst- og kulturkonsulent

Representanter fra rektorene

Karl Georg Weld, Nygård barneskole
Karl Andreas Moen, Lund ungdomsskole

Lærerrepresentanter

Jane Helene Larsen, Nygård barneskole
Magnus Flatestøl, Lund ungdomsskole

Foreldrerepresentanter

Bjørn Tore Drivdal (Lund ungdomsskole)
Eva Nordlie (Lund ungdomsskole)

Elevrepresentanter

Maja Hoem Iversen, Nygård barneskole
Olav Brennsæter, Nygård barneskole
Kai Robert Stenberg, Lund ungdomsskole
Marius Ollestad, Lund ungdomsskole

Representanter fra Utdanningsavdelinga

Svein Helgesen, utdanningsdirektør
Audun Gjerde, rådgiver
Rune Andersen, rådgiver

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	e-post:	Landbruksavd.	Telefon:
		51568700	postmottak@fm-ro.stat.no	Langflåtn. 29	51568700
Postboks 59	Lagårdsv. 78	Telefaks:	Hjemmeside:	Postboks 210 Sentrum	Telefaks:
4001 Stavanger	Stavanger	51568811	www.fylkesmannen.no/rogaland	4001 Stavanger	51568941

Del 1.

Intervjuer/samtaler med fokus på skolevurdering og kvalitetsutvikling

Første del av kommunebesøket var avsatt til strukturerte samtaler/intervjuer med representanter fra Nygård barneskole og Lund ungdomsskole: rektorer, lærere, foreldre og elever. I tillegg var det satt av tid til kort orientering om og omvisning ved Nygård barneskole.

Samtalene tok utgangspunkt i et sett av spørsmål som benyttes ved kontakt- og tilsynsbesøk i alle kommuner. Flertallet av spørsmålene er felles for alle informantgruppene, men de er likevel tilpasset de ulike representantene. Samtalene var organisert gruppevis. Hovedtema i samtalene er kommunens/skolens arbeid med skolevurdering og kvalitetsutvikling, med basis i Forskrift til Opplæringslova, §2-1:

” Skolen og lærebedrifta skal jamleg vurdere i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette i den generelle delen av læreplanen og dei enkelte læreplanane for fag. Kommunen og fylkeskommunen har ansvar for å sjå til at vurderinga blir gjennomført etter føresetnadene.”

Følgende stikkordsmessige oppsummering fra samtalene gir uttrykk for hovedinntrykk av arbeidet med lokal skolevurdering og kvalitetsutvikling:

- Kommunen har gode og skriftliggjorte rutiner for et systematisk arbeid med lokal skolevurdering, forankret i drøftinger og vedtak i oppvekst- og kulturutvalget. Fokusområde/tema for skolevurdering velges av den enkelte skole eller bestemmes av hovedutvalget.
- Skolene bruker bl.a. års-/virksomhetsplan og årsmelding som verktøy i vurderings- og utviklingsarbeidet. Foreldre blir involvert via spørreundersøkelser. Faglige kartleggingsprøver brukes systematisk. Hver skole får ressurser til personalseminar hvert 3.år.
- Internt skolevurderingsarbeid inngår som en integrert del av den ordinære virksomheten i skolene, som hele personalet er direkte involvert i. Samtalene tyder på at man på barnetrinnet er kommet lenger på dette området enn man er på ungdomstrinnet.
- PPT synes å ha en perifer rolle i forhold til lokal skolevurdering og kvalitetsutvikling. Forholdet mellom skole og PPT kan til tider virke å være preget av forventningsdilemma. Fokus synes fortsatt å være rettet mot enkeltelever. Innenfor området leseopplæring oppleves imidlertid en utvikling mot større vekt på faglig og pedagogisk rådgivning og veiledning av lærerne.
- Det foregår en del samarbeid mellom lærere på tvers av skoler i kommunen. Det etterlyses imidlertid mer formelle møteplasser med tid til erfaringsutveksling mellom skolene og felles pedagogisk forum i kommunen. Praktiske saker synes å fylle det meste av tiden i rektormøtene.
- Det synes å være et ønske hos flere å involvere eksterne ressurspersoner i de lokale skolevurderingsprosessene, for å få kvalifiserte råd og veiledning fra noen som ser skolen utenfra. Videreutvikling av det interkommunale samarbeidet mellom kommunene i Dalane kan bl.a. gi muligheter her.

- Foreldrene synes å være relativt tilfredse med informasjon og kontakt mellom skole og hjem. Særlig synes erfarne lærere på barnetrinnet å være opptatt av og sette fokus på behovet for tett samarbeid med foreldrene på klassenivå. Det gjøres et systematisk og godt forberedelses-arbeid foran de faste foreldrekonferansene. Skolene synes likevel fortsatt å ha et klart utviklingspotensiale når det gjelder å skape grunnlag for reell brukermedvirkning/foreldre- innflytelse på bredt plan.
- FAU fungerer rimelig godt, mens Samarbeidsutvalget synes å være mer ”dødt”. Foreldrene gis muligheter til å være delaktige i en rekke prosesser, særlig via FAU. Praktiske oppgaver/saker står mest i fokus.
- Elevene ansvarliggjøres gjennom et felles kommunalt elevråd med 2 representanter fra hver skole. Rådet har bl.a. ansvar for å disponere et visst pengebeløp årlig. Elevrådsarbeidet på den enkelte skolen synes å fungere godt.
- Elevmedvirkning i hverdagen ser ut til å avhenge mye av den enkelte læreren. Det meldes om lite systematisk arbeid for å trekke med og ansvarliggjøre elevene i selve læringsarbeidet. På ungdomstrinnet gjør man forsiktige forsøk med noen få studietimer som elevene kan disponere mer fritt enn ordinære undervisningstimer.

Del 2.

Aktuelle saker/tiltak i grunnskolen i Lund – orientering og drøfting

Andre del av kommunebesøket var avsatt til informasjon/drøfting av aktuelle tema som kommunen hadde uttrykt ønske om å sette på dagsorden.

Ressurssituasjonen

Med bakgrunn i statistiske tall (Kostra og GSI) synes Lund kommune samlet sett å ha en relativt bra ressurssituasjon i grunnskolen, holdt opp mot andre kommuner som det er naturlig å sammenligne med. Situasjonen for den enkelte skole går imidlertid ikke frem av disse tallene. I kommuner med et desentralisert skolemønster kan de største og mest sentrumsnære skolene komme dårligere ut enn hva totaltallene tilsier, siden de mindre utkantskolene ofte er økonomisk dyrere i drift.

Tilpassa opplæring og spesialundervisning

I etterkant av tilbakemelding etter behandlingen av klager på lokale vedtak om spesialundervisning i 2002 foretok Lund kommune i samarbeid med utdanningsdirektøren en lokal gjennomgang og kvalitetssikring av kommunens arbeid med slike saker. Det arbeides p.t. med å videreutvikle/forbedre lokale prosedyrer og rutiner på området.

Kostra- og GSI-data viser at Lund kommune i 2002-2003 ligger over lands- og Rogalandssnittet når det gjelder antall elever med enkeltvedtak om spesialundervisning. Samlet ressursbruk til spesialundervisning ligger imidlertid under snittet. Det indikerer at mange elever får relativt få timer hver. Samtidig ligger kommunen over snittet i ressursbruk til delingstimer med sikte på å styrke den tilpassa opplæringen.

Spesielle utfordringer

Lund kommune har asylmottak og dermed mange elever med fremmedspråklig bakgrunn. Det representerer spesielle utfordringer i skolen.

Kommunen orienterte videre om spesielle og tildels store utfordringer med ressurskrevende gjesteelever knyttet til barnevernsaker. For en liten kommune er noen få slike saker meget krevende. Det kan være aktuelt å ta enkeltforhold opp med fylkesmannen i egen korrespondanse. Erfaringene fra flere av de aktuelle sakene viser at kommunen har klare utfordringer når det gjelder å foreta interne avklaringer og forbedre kommunikasjonen mellom lokale instanser/etater som er involvert.

Del 3.

Vurdering/Oppsummering

Påfølgende vurdering/oppsummering fra utdanningsdirektøren bygger i hovedsak på inntrykkene fra samtaler og informasjon under kontakt- og tilsynsbesøket, samt fra gjennomgang av skriftlig materiale innsendt fra kommunen i forkant av besøket.

Lund kommune framstår som en skoleeier med klare ambisjoner og gode, skriftliggjorte rutiner for lokal vurdering og kvalitetsutvikling i grunnskolen. Utdanningsdirektøren vil framheve som spesielt positivt at vurderingsarbeidet foregår i et tett samspill mellom kommunen og den enkelte skole, og at prosessene er forankret politisk. Det gir både lokalpolitikere, administrasjonen i kommunen, personalet på skolene, foreldre og elever muligheter til å påvirke valget av vurderings- og utviklingsområde.

Skriftliggjorte rutiner og systemer er ikke i seg selv en garanti for systematisk og kontinuerlig vurderings- og kvalitetsutviklingsarbeid. Utdanningsdirektøren har imidlertid inntrykk av at skolevurderingssystemet i betydelig grad får praktiske følger for læringsarbeidet i hverdagen i skolene. Det ligger en stor utfordring både på skoleeier- og skoleledernivå i å medvirke til at både lærere, foreldre og elever får et eierforhold til internt vurderingsarbeid, og blir ansvarliggjort i forhold til kvalitetsutviklingen i skolehverdagen.

Med bakgrunn i hovedinntrykkene fra tilsynsbesøket vil utdanningsdirektøren spesielt framheve følgende utfordringer for grunnskolen i Lund i tiden framover:

- *Å videreutvikle de eksisterende gode prosedyrer og rammeverk for lokal skolevurdering, herunder den politiske forankringen, og arbeide for en stadig mer systematisk oppfølging på skolenivå. Pedagogisk fornyelse og utvikling på ungdomstrinnet bør ha prioritet.*
- *Å skape mer rom og tid for lokal erfaringsutveksling og levende pedagogisk debatt på tvers av skolene i kommunen (lokalt pedagogisk forum). I tillegg bør man vurdere hvordan man kan utnytte et utviklingspotensiale gjennom interkommunalt samarbeid i Dalaneregionen enda bedre.*
- *Å styrke arbeidet med tilpassa opplæring og derigjennom redusere behovet for spesialundervisning etter enkeltvedtak. Stadig tettere samhandling mellom skolene og PP-tjenesten bør være en prioritert oppgave i denne sammenhengen.*

- *Å styrke samarbeidet mellom skole og hjem med sikte på å dra enda mer nytte av foreldrene som ressurs i skoleutviklingsarbeidet. Kontakt med kommuner/skoler som har forsøkt nye veier/virkemidler i dette arbeidet anbefales.*
- *Å arbeide mer systematisk for å få til mer reell elevmedvirkning og – ansvarliggjøring, spesielt på ungdomstrinnet.*

Utdanningsdirektøren vil avslutningsvis takke Lund kommune for et hyggelig og godt tilrettelagt besøk, god informasjon og konstruktiv dialog.

Med hilsen

Svein Helgesen
utdanningsdirektør

Rune Andersen
rådgiver

*Saksbehandler: Rune Andersen
Saksbehandlers telefon: 51 56 87 37
E-post: rune.andersen@fm-ro.stat.no*